

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра фінансів і кредиту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Інституційне середовище фінансової політики»

вибіркова

**Освітньо-професійна
програма:**

Фінанси, банківська справа та страхування

Спеціальність:

072 Фінанси, банківська справа та страхування

Галузь знань:

07 «Управління і адміністрування»

Рівень вищої освіти:

перший (бакалаврський)

Факультет:

економічний

Мова навчання:

українська

Розробник:

**Ткач Є.В., доцент кафедри фінансів і кредиту,
к.е.н., доцент**

Профайл викладача:

<http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-finansiv-i-kredytu/kolektyv-kafedry-finansiv-i-kredytv/tkach-yevgen-viktorovych>

Контактний тел.:

+380509699710

E-mail:

e.tkach@chnu.edu.ua

Консультації:

**он-лайн консультації - згідно з графіком
очні консультації – за попередньою домовленістю**

1. Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна призначена для поглиблення здобувачами теоретичних і практичних знань у сфері фінансової політики, а також посилення у здобувачів відповідних фахових компетентностей щодо розуміння впливу інституційного середовища, формальних та неформальних інституцій на фінансову політику, а відтак на макроекономічну кон'юнктуру та добробут людей. Дисципліна «Інституційне середовище фінансової політики» належить до блоку вибіркового освітніх компонент, запропонованих здобувачам освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

2. Мета навчальної дисципліни: поглибити теоретичні та практичні знання з проблематики інституційного середовища фінансової політики, а також посилити професійні навички щодо оцінки впливу формальних (підприємництво, фінансові корпорації, уряд, громадські організації та ін.) та неформальних інституцій (культура, світогляд, цінності, мислення, особливості поведінки та ін.) на фінансову політику та діяльність економічних суб'єктів. Вивчення цієї вибіркової дисципліни дозволить здобувачам набути додаткових загальних і фахових компетентностей, які розширяють їхні можливості для професійної самореалізації, зокрема щодо розуміння сутності інституційного середовища фінансової політики яке змінюється під впливом історичних, соціальних, політичних, культурних та інших факторів.

3. Пререквізити. Навчальні дисципліни, обов'язкові для вивчення здобувачем вищої освіти до початку роботи над курсом «Інституційне середовище фінансової політики», - це «Економічна теорія», «Вступ у спеціальність», «Макроекономіка», «Гроші і кредит», «Фінанси» та «Банківська система». Навчальна дисципліна «Інституційне середовище фінансової політики» відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми слухається здобувачами освіти паралельно із такою дисципліною як «Фінансовий ринок». Вивчення дисципліни «Інституційне середовище фінансової політики» сприятиме засвоєнню інших обов'язкових дисциплін, зокрема таких як «Фінансовий аналіз» та «Інвестування».

4. Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування») вивчення дисципліни «Інституційне середовище фінансової політики» сприяє поглибленню наступних компетентностей і програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури;
- здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);
- здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку;
- здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Компетентності, визначені освітньою програмою:

- здатність до формування та вдосконалення сприятливого середовища для функціонування та розвитку суб'єктів малого підприємництва;
- здатність забезпечити доступ усіх економічних суб'єктів до якісних фінансових послуг з використанням сучасних технологій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати навчання:

- знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;
- знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем;
- визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури;
- знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування;
- розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності;
- володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
- вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;
- демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні;
- виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань;
- розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави;
- визначати досягнення та ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

Програмні результати, визначені освітньою програмою:

- формувати та вдосконалювати механізм фінансового забезпечення для функціонування та розвитку суб'єктів малого підприємництва;
- застосовувати набуті теоретичні знання та практичні навички для забезпечення інклюзивності фінансових послуг через широке застосування технологій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1 Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
денна	III	VI	3	90	2	15	30	-	-	45	-	Залік
заочна	III	VI	3	90	2	4	6	-	-	80	-	Залік

5.2 Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьо- го	у тому числі					усьо- го	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд	с.р.		л	п	лаб.	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Фінансова політика, її сутність та види												
Тема 1. Фінансова політика, та необхідність побудови інноваційної та соціально орієнтованої ринкової економіки. Мета: розглянути теоретичні засади сутності фінансової політики, а також сутність, особливості та необхідність побудови інноваційної та соціально орієнтованої ринкової економіки	9	1	3			5	9	1				8
Тема 2. Види фінансової політики та їх взаємозв'язок із соціальною, інституціональною та гуманітарною політиками. Сутність фіскальної, монетарної, соціальної (політика регулювання доходів), зовнішньоекономічної, валютної як складової монетарної, антиінфляційної, антимонopolьної, інвестиційної, гуманітарної, інституціональної політики та ін. Мета: розглянути основні види фінансової політики та їх взаємозв'язок із соціальною, інституціональною та гуманітарною політиками, а також сутність фіскальної, монетарної, соціальної (політика регулювання доходів), зовнішньоекономічної, валютної як складової монетарної, антиінфляційної, антимонopolьної, інвестиційної, гуманітарної, інституціональної політики та ін.	9	1	3			5	9		1			8
Тема 3. Бюджетно податкова (фіскальна) та монетарна (грошово-кредитна) політика	9	2	3			4	9		1			8

в системі державного регулювання економіки. Мета: розглянути теоретичні основи та сутність бюджетно податкової (фіскальної) та монетарної (грошово-кредитної) політика в системі державного регулювання економіки, а також особливості їх взаємодії.												
Тема 4. Інституційне середовища фінансової політики. Роль інституту держави. Органи державного управління та їх функції. Мета: розглянути теоретичні засади інституційного середовища фінансової політики, роль інституту держави та функції органів державного управління.	9	2	3			4	9		1			8
Тема 5. Інституціональні, соціо-культурові та психологічні детермінанти поведінки домогосподарств. Мета: розглянути теоретичні основи впливу інституціональних, соціо-культурових та психологічних детермінантів поведінки домогосподарств.	9	2	3			4	9	1				8
Разом за змістовим модулем 1	45	8	15			22	45	2	3			40
Змістовий модуль 2. Основні елементи інституційного середовища, формальні та неформальні інституції												
Тема 6. Інститут підприємництва. Розвиток соціально відповідального та інноваційно активного мікро-, малого, середнього та великого бізнесу. Екосистема стартапів. Застосування фінансово-кредитних важелів стимулювання розвитку малого бізнесу та стартапів. Мета: розглянути теоретичні засади функціонування інституту підприємництва, необхідність розвитку соціально відповідального та інноваційно активного мікро-, малого, середнього та великого бізнесу, а також особливості екосистеми стартапів та	9	2	3			4	9	1				8

застосування фінансово-кредитних важелів стимулювання розвитку малого бізнесу та стартапів.												
Тема 7. Інститут фінансових корпорацій. Взаємозв'язок розвитку підприємницького сектору із розвитком фінансово-кредитного сектору та банківської системи. Мета: розглянути теоретичні засади функціонування інституту фінансових корпорацій, а також взаємозв'язок розвитку підприємницького сектору із розвитком фінансово-кредитного сектору та банківської системи.	9	1	3			5	9		1			8
Тема 8. Інститут громадянського суспільства, сектор некомерційних організацій та правова система. Взаємозв'язок з розвитком підприємницького сектору та фінансової системи. Мета: розглянути теоретичні основи функціонування інституту громадянського суспільства, особливості правової системи, а також роль сектору некомерційних організацій та його взаємозв'язок з розвитком підприємницького сектору та фінансової системи.	9	1	3			5	9	1				8
Тема 9. Глобалізація, НТП, освіта, наука, інновації та інформаційні технології, стан довкілля (екологічна ситуація) та розвиток інфраструктури. Мета: розглянути теоретичні аспекти, особливості та роль глобалізації, НТП, освіти, науки, інновацій та інформаційних технологій, стану довкілля (екологічна ситуація) та розвитку інфраструктури в сучасних умовах.	9	1	3			5	9		1			8

Тема 10. Вплив культури, звичаїв, традицій, релігії, історичної пам'яті, ментальності та інших неформальних інституцій на розвиток національної економіки. Необхідність формування національного історичного метанаративу (гранд-нарративу), формування бренда держави (значення бренд-менеджменту, брендбуку, кобрендингу, HR-менеджменту) та державна маркетингова політика. Мета: розглянути теоретичні аспекти впливу культури, звичаїв, традицій, релігії, історичної пам'яті, ментальності та інших неформальних інституцій на розвиток національної економіки, а також необхідність формування національного історичного метанаративу, формування бренда держави та особливості державної маркетингової політики в сучасних умовах.	9	2	3			4	9		1			8
Разом за змістовим модулем 2	45	7	15			23	45	2	3			40
Усього годин	90	15	30			45	90	4	6			80

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

Самостійна робота студентів з дисципліни «Інституційне середовище фінансової політики» направлена на узагальнення, засвоєння і закріплення знань та включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій, підготовку та презентацію кейсових завдань до відповідних тем дисципліни.

п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1	Тема: Фінансова політика, та необхідність побудови інноваційної та соціально орієнтованої ринкової економіки. Завдання: опрацювати питання щодо зарубіжного досвіду фінансової політики, та особливостей побудови інноваційної та соціально орієнтованої ринкової економіки в різних країнах.	5	8
2	Тема: Види фінансової політики та їх взаємозв'язок із соціальною, інституціональною та гуманітарною політиками. Сутність фіскальної, монетарної, соціальної (політика регулювання доходів), зовнішньо-економічної, валютної як складової монетарної, антиінфляційної, антимонопольної, інвестиційної, гуманітарної, інституціональної та ін..	5	8

	Завдання: опрацювати питання щодо нормативно-правового забезпечення реалізацій фінансової політики в Україні та її бачення крізь призму різних економічних шкіл, теорій та концепцій.		
3	Тема: Бюджетно податкова (фіскальна) та монетарна (грошово-кредитна) політика в системі державного регулювання економіки. Завдання: опрацювати питання щодо зарубіжного досвіду реалізації фіскальної та монетарної політики в Україні та зарубіжних країнах.	4	8
4	Тема: Інституційне середовища фінансової політики. Роль інституту держави. Органи державного управління та їх функції. Завдання: опрацювати питання щодо формування інституційного середовища фінансової політики та становлення державних інституцій і функцій органів державного управління в Україні та зарубіжних країнах.	4	8
5	Тема: Інституціональні, соціо-культурові та психологічні детермінанти поведінки домогосподарств. Завдання: опрацювати питання щодо історії розвитку культури та її зв'язку з розвитком економіки: від первісних часів до сучасності.	4	8
6	Тема: Інститут підприємництва. Розвиток соціально відповідального та інноваційно активного мікро-, малого, середнього та великого бізнесу. Екосистема стартапів. Застосування фінансово-кредитних важелів стимулювання розвитку малого бізнесу та стартапів. Завдання: опрацювати питання щодо зарубіжного досвіду застосування фінансово-кредитних важелів стимулювання розвитку малого бізнесу та стартапів..	4	8
7	Тема: Інститут фінансових корпорацій. Взаємозв'язок розвитку підприємницького сектору із розвитком фінансово-кредитного сектору та банківської системи. Завдання: опрацювати питання щодо зарубіжного досвіду розвитку інституту фінансових корпорацій, банківської системи та політики Центрального банку в сучасних умовах.	5	8
8	Тема: Інститут громадянського суспільства, сектор некомерційних організацій та правова система. Взаємозв'язок з розвитком підприємницького сектору та фінансової системи. Завдання: опрацювати питання щодо зарубіжного досвіду розвитку інституту громадянського суспільства.	5	8
9	Тема: Глобалізація, НТП, освіта, наука, інновації та інформаційні технології, стан довкілля (екологічна ситуація) та розвиток інфраструктури. Завдання: опрацювати питання щодо особливостей НТП, та впливу науки та інновації на економіки в Україні та зарубіжних країнах.	5	8
10	Тема: Вплив культури, звичаїв, традицій, релігії, історичної пам'яті, ментальності та інших неформальних інституцій на розвиток національної економіки. Необхідність формування національного історичного метанаративу (гранд-нарративу), формування брэнда держави (значення брэнд-менеджменту, брэндбуку, кобрэндингу, HR-менеджменту) та державна маркетингова політика.	4	8

	Завдання: опрацювати питання щодо впливу культури та неформальних інституцій на розвиток економіки в Україні та зарубіжних країнах.		
Усього годин		45	80

6. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, дискусія, пояснення, розповідь, консультація);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали тощо);
- кейсовий метод;
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, законодавчо-нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- комп'ютерні засоби навчання (онлайн курси – ресурси, web-конференції, вебіари тощо);
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація і захист результатів виконаних завдань і досліджень;
- аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді).

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Обов'язковим є посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.

Відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковою умовою виконання навчального плану дисципліни. Форми навчання визначені затвердженням графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної, додаткової літератури та інших (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладання матеріалу, використання літературних джерел, законодавчих актів, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.

Кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати під час навчальних занять за кожную тему (опитування, тестування, розв'язання практичних ситуацій), виконання завдань для самостійної роботи – 6 балів. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за кожную тему. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30; 2 модуль – 30 (разом – 60 балів).

Загальна (максимальна) кількість балів, яку студент може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

З навчальної дисципліни «Інституційне середовище фінансової політики» проводиться семестровий залік. Здобувач отримує завдання, що містить теоретичне питання з дисципліни, тестові завдання, глосарій і практичну ситуацію (завдання).

У 40 балів, що можливо отримати на заліку, входить: теоретичне питання (12 балів), 4 тести «правильно-неправильно» - по 2 бали (сумарно 8 балів), визначення 4 термінів - по 2 бали (сумарно 8 балів), практичне завдання (12 балів).

12 балів ставиться за повне розкриття теоретичного питання. У випадку неповної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання.

12 балів здобувач отримає за повне та правильне (відповідно до чинного законодавства; без математичних помилок) розв'язання практичного завдання.

Після підготовки здобувачами конспекту відповіді та розв'язання практичної ситуації відбувається його усна відповідь викладачеві. В процесі цього здобувачу можуть бути задані додаткові питання.

Також залік може бути проведений у письмовій формі.

Оцінкою «А» оцінюється повна та аргументована відповідь на теоретичне питання, правильне розв'язання практичного завдання, правильна відповідь на тестові питання та сформульовані правильні визначення з глосарію. Відповіді повинні розкривати суть матеріалу, що свідчить про вміння аналізувати матеріал та робити змістовні висновки. Відповідь повинна бути чіткою, логічною і послідовною.

Відповідь оцінюється на «В» за умови такого розкриття теоретичного питання білету та тестових завдань, понять з глосарію, а також розв'язання практичного завдання, які містять неточності, що не суттєво впливають на зміст завдання.

Відповідь оцінюється на «С» за умови повного та правильного розкриття питання білету або правильного розв'язання практичного завдання, але у відповіді недостатньо правильно сформульовано визначення з глосарію. У той же час тестові завдання вирішені на належному рівні.

Якщо підхід викладення матеріалу правильний, але виявляється недостатнє його розуміння, допускаються окремі неточності, виставляється оцінка «D».

Відповідь оцінюється на «Е» у випадку правильного підходу до викладення теоретичного матеріалу та відповідей на тестові завдання.

В усіх інших випадках відповідь оцінюється на «Fх».

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (залік)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль №2					40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

7. Рекомендована література – основна.

1. Бюджетний кодекс України : Закон України від 21 черв. 2001 р. № 2542-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV зі змінами. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Даниленко А.І. Фіскально-бюджетна та грошово-кредитна політика України: проблеми та шляхи посилення взаємозв'язку: монографія. НАН України. 2010. 456 с.
4. Грошово-кредитне регулювання у механізмі забезпечення макроекономічної стабілізації і ефективності функціонування банківської системи України: монографія/ О. В. Дзюблюк та ін. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. 530 с.
5. Інституційний механізм сталого розвитку України в умовах відкритої економіки: монографія / за заг. ред. доц. Запихляка В.М. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. 248 с.
6. Інституціональна економіка: навчальний посібник / І.М. Колесніченко, А.В. Литвиненко; за заг. ред. канд. екон. наук, доцента І. М. Колесніченко. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 236 с.
7. Макроекономічна картина світу: навч. посіб. / Нікіфоров П.О., Ткач Є.В., Ткач С.В., Грешко Р. І. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2012. 172 с.
8. Норт Д. Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки / пер. з англ. Київ: Основи, 2000. 198 с.
9. Податковий кодекс України : Закон України 2 груд. 2010 року № 2755-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
10. Про Національний банк України : закон України від 20.05. 1999 р. № 679-XIV, зі змінами. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
11. Про національну безпеку України : закон України від 21 черв. 2018 р. № 2469-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
12. Ткач А.А. Інституціональна економіка. Нова інституціональна економічна теорія : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2007. 304 с.
13. Чухно А.А., Юхименко П.І., Леоненко П. М. Інституціонально-інформаційна економіка : підруч. К. : Знання, 2010. 687 с.
14. Ткач Є. В. Проблеми фіскальної та монетарної політики. Управління фінансами: мікро- і макрорівень. Фінанси, банківська справа та страхування. Корпоративні фінанси та фінансове посередництво : підручник для магістрів / за ред. проф. П.О. Нікіфорова, доц. Н.А. Бак. Чернівці, 2021. С. 293-355.
15. Ткач Є. В., Ткач С. В., Соціально відповідальний та інноваційно активний власний мікро-, малий та середній бізнес як основа економічного розвитку. *Науковий вісник Чернівецького університету : Економіка: зб. наук. праць*. 2021. Вип. 830. Чернівці : Чернівецький національний університет, С. 10-18. DOI: <https://doi.org/10.31861/ecovis/2021-830-1>
16. Ткач Є.В., Ткач С.В. Взаємозв'язок монетарної та фіскальної політики в макроекономічних умовах України: ретроспективний аспект. № 1 (266). *Вісник Хмельницького національного університету. Хмельницький*. 2019. С. 87-95. DOI:10.331891/2307-5740.2019.01.39

17. Ткач Є.В., Ткач С.В. Історія Київської Русі-України та розвиток національної економіки в сучасних умовах: формування бренда успішної країни. *Науково-виробничий журнал. Держава та регіони. Серія Економіка та підприємництво*. 2020. № 3 (114). С. 6-13. DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2020-3-1>
18. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. №435-IV зі змінами. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
19. Чугунов І.Я. Бюджетно-податкова політика у системі регулювання економіки : монографія / І.Я. Чугунов, Т.В. Канєва, М.Д. Пасічний та ін.; за ред. І.Я. Чугунова. К.:Глобус-Пресс, 2018. 350 с.

8. Інформаційні ресурси.

Офіційні сайти органів державного управління України:

1. Державна служба статистики України – <https://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Кабінет Міністрів України – [https:// www.kmu.gov.ua](https://www.kmu.gov.ua)
3. Міністерство економіки України – <https://www.me.gov.ua>
4. Міністерство фінансів України – <https://www.minfin.gov.ua>
5. Державна податкова служба України - <https://tax.gov.ua/>
6. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку України - <https://www.nssmc.gov.ua>
7. Національний банк України – [http:// www.nbu.gov.ua](http://www.nbu.gov.ua)

Офіційні сайти міжнародних фінансових організацій:

1. Всесвітня торговельна організація (WTO) — <https://www.wto.org/>
2. Європейський банк реконструкції і розвитку — <http://www.ebrd.com/>
3. Європейський інвестиційний банк — <https://www.eib.org/>
4. Міжнародний валютний фонд — <https://www.imf.org/>
5. Світовий банк — <https://www.worldbank.org/>
6. Організація економічної співпраці та розвитку (OECD) <http://www.oecd.org/>
7. Всесвітня туристична організація (WTO) — <https://www.world-tourism.org/>
8. Міжнародна асоціація зі статистики (IAOS) — <https://isi.cbs.nl/>
9. Міжнародна організація праці (ILO) — <https://www.ilo.org/>
10. Міжнародна фінансова корпорація — <http://www.ifc.org/>
11. Департамент статистики Організації Об'єднаних Націй — <http://unstats.un.org/>
12. Європейський центральний банк — <http://www.ecb.int/>
13. Міжнародний інститут статистики (ISI) — <https://isi.cbs.nl/>

Офіційні сайти науково-дослідних інститутів і центрів, пошукових систем:

1. База українського законодавства в Інтернет – <https://www.lawukraine.com>
2. Інститут глобальних стратегій – <https://www.igls.com.ua>
3. Інформаційний сервер про Україну – <https://www.uazone.net>
4. Консорціум економічних досліджень – <https://www.eurasia.org/eerc/kyiv/EERC>
5. Український центр економічних і політичних досліджень ім. О. Разумкова – <https://www.uceps.org>
6. Інститут світової економіки і міжнародних відносин – <https://www.iweir.org.ua>

Офіційні сайти наукових і електронних бібліотек:

1. Електронна бібліотека – <https://www.lib.com.ua>
2. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича - <http://library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>
3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – <https://www.nbuv.gov.ua>
4. Наукова бібліотека Київського національного університету імені Михайла Максимовича – <https://www.lib-gw.univ.kiev.ua>